

DRUŠTVENE VIJESTI I OBAVIJESTI

INŽ. VJEKOSLAV KIŠ

— nekrolog —

Dne 24. listopada ove godine preminuo je nakon kratke i teške bolesti inž. Vjekoslav Kiš, dugogodišnji agronom u Hrvatskom zagorju.

Sahranjen je dne 26. listopada na groblju u Varaždinu. Rođen je 7. lipnja 1900. godine a potječe od stare zagorske porodice Kiša-Šaulovečkih.

Gimnaziju je završio u Varaždinu 1919. godine, a Gospodarsko-šumarski fakultet u Zagrebu 1925. godine.

Prije stupanja u javnu službu bio je neko vrijeme zaposlen na privatnim posjedima — Ščebinec kod Zlatara, Zelendvor kraj Varaždina — a 1926. godine stupa u državnu službu te do 1928. godine službuje kod tvornice duhana u Nišu, na državnom dobru Modriča u Bosni i na zemaljskom dobru Hruševac kraj Velike Gorice.

Važan je datum u njegovom javnom djelovanju 1. lipnja 1928. godine. Toga je dana naime nastupio dužnost tzv. oblasnog agronoma kod kotarske oblasti u Pregradi. Na tu ga je dužnost uputio u ime oblasne samouprave Stjepan Radić, te dao savjete i upute za rad. I tako pokojni inž. Kiš počinje vršiti dužnost prvog agronoma u javnoj službi u Hrvatskom zagorju takozvanog socijalističkog agronoma, tj. stručnjak koji je gospodarskim prosvjećivanjem seljaka radio na unapređenju poljoprivrede.

To nije bio nimalo lagan zadatak, jer je trebalo javnu agronomsku društvenu djelatnost tek afirmirati i pokazati prve uspjehe i rezultate. Inž. Kiš je u tome potpuno uspio jer je radu pristupio s velikim entuzijazmom, solidno stručno spremljen. Uz njegovo neumorno zalaganje u radu mnogo mu je pomogla i njegova prirodna sposobnost komuniciranja sa seljacima kojima se je znao približiti i steći kod njih veliki autoritet.

Zbog svega toga inž. Kiš postigao je znatne uspjehe na unapređenju poljoprivredne proizvodnje na području tadašnjeg kotara pregradskog, i što je vrlo važno, potpuno je uspio afirmirati javnu agronomsku službu na selu.

Svoj uspješan rad započeo u Pregradi nastavlja i nadalje uspješno kod tadašnjih zagorskih kotareva Klanjec, Krapina i Zlatar. Kratko vrijeme pod konac rata radi u Zagrebu kod Zavoda za osiguranje usjeva i kod Središnje zadruge za sjemenarstvo. Poslije rata bio je kratko vrijeme kod tadašnjeg kotara u Pisarovini, a 1946. godine vraća se opet u Hrvatsko zagorje i radi u kotaru Donja Stubica, gdje ostaje sve do svoga umirovljenja. U tome je razdoblju bio od 1955. do 1959. godine upravitelj tadašnje Poljoprivredne stanice u Donjoj Stubici. I nakon umirovljenja radi honorarno kod općine Donja Stubica ali ne honorarno radi honorara, jer je taj bio samo simboličan, već radi samoga sebe. Radio je naime intenzivno cijeli svoj radni vijek, pa se u mirovini nije mogao snaći bez rada jer je tjelesno i duševno bio još potpuno svjež.

Dakle gotovo cijeli svoj radni vijek proveo je na području Hrvatskog zagorja.

O pokojnom inž. Vjekoslavu Kišu mogu se uistinu reći samo pozitivne stvari.

Kao stručnjak bio je na visini. Kao administrator bio je izvanredno pedantan i savjestan. Kao stručnjak propagandist bio je radi svoje izvanredne komunikativnosti vrlo omilio kod seljaka. Kao kolega bio je među kolegama-agronomima vrlo cijenjen.

Zato će svi agronomi u Hrvatskom zagorju, a dakako i oni izvan njega, sačuvati svjetlu uspomenu na inž. Vjekoslava Kiša, kao uzor kolegu i uzor socijalno-agronomskog radnika.

Starije generacije seljaka diljem čitavog Hrvatskog zagorja još će se dugo sjećati agronoma Kiša i prepričavati zgrade i zgodice o susretima s njime.

Ž.

KORIŠTENJE ISKUSTAVA I DOSTIGNUĆA SAVREMENE POLJOPRIVREDE FRANCUSKE

Naučno tehnička saradnja naše zemlje uspostavljena sa nizom razvijenih zemalja u svijetu, na osnovu ugovora i drugih odgovarajućih aranžmana, koji se odvijaju na osnovi reciprociteta. Ugovorima sa određenim zemljama pomenuta suradnja regulirana je u vidu dobijanja besplatne tehničke pomoći od nekih vlada u koje spada i Francuska, na bazi reciprociteta ili samo u našu korist. Osim toga kako je poznato naša zemlja koristi i pomoć koju na osnovu plana pružaju međunarodne organizacije (OUN, OECD i druge).

Na osnovu navedenih ugovora Zavod za tehničku suradnju radi na programiranju i realizaciji raznih vidova međunarodne tehničke suradnje, a među ostalima osigurava angažovanje eksperata za rješavanje konkretnih tehničko-tehnoloških problema u radnim organizacijama te nabava tehničke dokumentacije, informacija, stručne literature i dr.

Kako smo u Agronomskom glasniku broj 2/1967 objavili mogućnost i modus za dobivanje najsuvremenijih naučno tehničkih dostignuća Francuske iz područja poljoprivredne proizvodnje i sl. djelatnosti, ovdje objavljujemo najnovije materijale koji se mogu dobiti putem Zavoda za tehničku suradnju, a to su slijedeći;

- Inokulacija leguminoza
- Nematološki problemi u suvremenoj poljoprivredi
- Jedna sorta kukuruza sa velikim sadržajem lizina
- Pepelnica duhana u Evropi šest godina poslije njene pojave
- Današnja posmatranja fotosanitarne zaštite jabuke
- Proizvodnja konzervne breskve
- Proizvodnja biljnog materijala (bresaka)
- Poznavanje sa furazi i slamom pomoću specijalno prostudirane opreme u novom oboru klaonica u Paris la villette.
- Sezonska i godišnja promjenljivost bogatstva mlijeka u masnim materijama i proteinima proizvedenih u pet Francuskih oblasti
- Čemu nas uče laktacione krivulje
- Distribucija konzorcijuma prehrambenih proizvoda CODIPA
- Princip postavljanja skladišta velikoga kapaciteta
- Aromatični ugljikovodici, njihovo sadašnje mjesto i njihova budućnost u kemijskoj industriji
- Optimalno upravljanje pogonima u neprekidnoj i međuzavisnoj fabricaciji
- Prenašanje toplote direktnim kontaktom, primjena na kristalizaciju i destilaciju morske vode
- Novi analitički kriteriumi koji omogućuju da se odredi kvalitet prehrambenih lojeva i svinjske masti
- Određivanje sastava glavnih frakcija iz kakaovog masla iz kojeg se može praviti sapun
- Mašine za izradu plastične ambalaže
- Doprinos energetike razvoju poljoprivrednih i seoskih oblasti u Francuskoj
- Seoska elektrifikacija u ravnicama
- Mjerenje vlažnosti putem usporavanja brzih neutrona
- Laboratorijska mjerenja i njihov značaj i poteškoće i dr.

Osnivanje Jugoslavenske komore za unapređenje poljoprivredne suradnje sa Francuskom omogućit će pored ostaloga sigurno još intenzivniji razvoj privredne i tehničke suradnje naše dve zemlje. Već i tom prigodom je izražena spremnost francuske strane da se prima Jugoslavenske stažiste kako bi se upoznali pored ostaloga i sa ispitivanjem tržišta u ovoj zemlji, što je posebno značajno u sadašnjoj etapi našeg razvoja i privredne suradnje sa ovom zemljom.

I. Rapajić

KORIŠTENJE FRANCUSKIH NAUČNO TEHNIČKIH RJEŠENJA KROZ RADNE VIDOVE MEĐUNARODNE SURADNJE

O značaju prenašanja i korištenja inozemnih iskustava sa područja suvremenih dostignuća nauke i tehnike na naše radne organizacije, pored ostalog govore izvještaji stotine naših stručnjaka, posebno bivši stipendisti Francuske tehničke pomoći:

»Smatramo, da treba poduzeti sistematsko mjerenje na korištenju dobivenih materijala i inozemnih iskustava radi upoznavanja svih zainteresiranih radnih organizacija, stručnih i drugih kadrova u zemlji.« (citati)

U Agronomskom glasniku broj 2/1967 objavili smo informaciju o mogućnosti korištenja francuskih publikacija (putem Biltena FTP) iz poljoprivredne proizvodnje i sličnih djelatnosti. Zbog ograničenog broja dobivanja ovog francuskog biltena, a sa druge strane potaknuti zahtjevom niza poljoprivrednih organizacija, da nastavimo započetim publikacijama, to na njihovu molbu, ovdje nastavljamo sa iznošenjem do sada primljenih materijala, koje naše zainteresirane radne organizacije, odnosno stručni kadrovi, mogu dobiti na temelju pismenog zahtjeva putem Republičkog Zavoda za tehničku suradnju.

Naručene publikacije dostavljaju se zainteresiranima u obliku fotokopija na francuskom jeziku besplatno, a do sada su se ove fotokopije naplaćivale po cijeni od 20 n. din.

U prvim materijalima zastupljene su kako je vidljivo raznovrsne publikacije iz poljoprivrede, prehrambene industrije, vodoprivrede, veterinarske službe i sl., a obuhvaćaju pored francuskih dostignuća, američka, engleska, Holandska i druga.

- Poljoprivreda i ekonomika razvoja bogatih zemalja
- Mogućnost i metode amelioracije stalnih livada
- Mehanizacija iznašanja stajskog gnoja iz staja zastarjelog tipa
- Konzervirana stočna hrana i proizvodnja goveđeg mesa
- Povodom mlijeka od krmača
- Nekoliko praktičnih primjera umjetnog osjemenjivanja u peradarstvu. Osjemenjivanje kokošaka
- Proizvodnja masne jetre od guske ispod 5 mjeseci starosti
- Tržište mesa
- Firma Sudel, rješila automatsko kondicioniranje u flašala od plastike
- Francuska industrija i razvoj evropske zajednice
- Smještaj krava muzara, najnovija tehnička dostignuća
- Poljoprivredna mehanizacija u Francuskoj
- Prskalice i njeni problemi
- Centralna kontrola rada službe voda grada Pariza
- Mogućnost tretiranja otpadnih voda koje sadrže cijanide. Tehnička vršenja analize.
- Borba protiv prašine putem pulverzacije voda
- Upotreba vode za kondicioniranje zraka
- Mehanizacija iznašanja stajskog gnoja iz zatvorenih staja

- Stočarska proizvodnja u planinskim predjelima
- Jedna neobična prodaja izvanredne stoke
- Tovljenje teladi u baterijama
- Što znamo o žeršej pasmini goveda
- Zapošljavanje personala faktor prilagođavanja u poduzeću
- Ordinator: Komercijalna revolucija za mala i srednja poduzeća
- Uslovi uspjeha tehničkog istraživanja
- Hladnjača kao poluprikolica
- O nekim mjerama koje se primjenjuju i preduzimaju u industriji u cilju smanjenja zagađivanja i potrošnje vode.
- Inokulacija leguminoza
- Nematološki problemi u Francuskoj poljoprivredi
- Jedna sorta kukuruza sa velikim sadržajem lizina
- Pepelnica duhana u Evropi, šest godina poslije njene pojave
- Današnja posmatranja fotosanitarne zaštite jabuka
- Proizvodnja konzervne breskve
- Poznavanje biljnog materijala
- Snabdjevanje sa furazi i slamom pomoću specijalno prostudirane opreme u novom oboru klaonica u Paris la Villette
- Sezonska i godišnja promjenljivost bogatstva mlijeka u masnim tvarima i bjelančevinama proizvedenih u pet francuskih oblasti
- Čemu nas uče laktacione krivulje
- Distribucioni konzorcium proizvoda »Codipa«
- Princip postavljanja skladišta velikog kapaciteta
- Mašina za izradu plastične ambalaže
- Seoska elektrifikacija u ravnicama
- Doprinos enegetike razvoja poljoprivrednih i seoskih oblasti u Francuskoj
- Rezultati održavanja jabuka u kontroliranoj atmosferi na području Provanse
- Jedan važan činilac kod izbora tipa smještaja za stoku
- Da li ćemo imati jeftiniju proizvodnju govedeg mesa
- Integracija u proizvodnji svinja u Holandiji
- Uzgoj purana u Velikoj Britaniji
- Savremeni uslovi i koncepcija klaonica za perad
- »Priručnik« Originalno sredstvo za obrazovanje, usavršavanje i organizaciju rada predstavnika
- Uticaj načina pripremanja bezbojne zemlje za neke karakteristike biljnih ulja
- Industrijski kalcium klorid, njegova svojstva i upotreba
- Od proizvođača do potrošača
- Distribucija kisika i dušika putem kanalizacije
- Industrijski otpaci neiskorištene mogućnosti, primjer: leteć. repe

- Kakvoća voda potrebnih za poljoprivredne, prehrambene industrije
- Kvalitet voda korištenih za navodnjavanja
- Poljoprivredni traktor Someca tipa 615—SI
- Uticaj otpadnih voda na riblju faunu i floru, razvoj i promjenu sredine
- Aparati za dezinfekciju sjemena
- Promjena hranjive vrijednosti zelene stočne hrane
- Hranjiva vrijednost sjena i dehidriranih krmnih biljaka
- Korištenje konzervirane kabaste (grube) hrane od strane preživača
- Raspored prema zrelosti i optimalni godišnji prinos GRAMINE-a za ishranu stoke
- Konzerviranje zelene mase vlažnim putem
- Težina teladi kod crno-šare pasmine kod telenja
- Uslovi proizvodnje mlijeka u SAD i Kanadi
- Govorni alarm sa ugrađenom Memorijom«
- Opća metoda koja omogućuje brzo pretvaranje masnih tijela u metilicne estere
- Naročita važnost zagađenosti voda u planini
- Problem ambalaže u transportu radioaktivnih materijala
- Sumporna korozija kod kotlova za toplu vodu
- Kako životinje spavaju
- Ponašanje drveta prema požaru, kada ga treba zaštititi protiv požara
- Osmatranje nivoa podzemne vode u napuklom gnajsu
- Uloga univerzitetskog kadra u industriji
- Transport duboko zaleđenih proizvoda
- Emulzifikanti u hrani za uzgoj teladi
- Mašine za lančanu proizvodnju
- Automatska mješanja
- Mašina za pranje plinova i njihova primjena u industriji kompleksnih gnojiva
- Aparati za brzu prekoncentraciju rastvora nepostojanih materijala, koji se upotrebljavaju u prehrambenoj industriji
- Aluminijski materijali u industrijama prehrambene robe
- Problem atmosferskog zagađivanja
- Prenošnje vode na veliku daljinu
- Utovarač — Anglodozer
- Pneumatski transport pojedinačnih tereta
- Prethodno pakovanje mesa
- Perspektive za korištenje sunčanih i zemaljskih zračenja u izvjesnim oblastima svijeta.

Značajno je spomenuti, da od ovog francuskog centra putem Savezcentrom u Beogradu, u čijem sastavu djeluje Francuski centar za tehničku dokumentaciju. Ovaj Centar sa gledišta približeg upoznavanja francuskih dostignuća, razvio je svoju aktivnost u nekoliko vidova naše suradnje i to

— dostup knjižnice pozajmnog tipa sa oko 1300 knjiga, pored ostalog iz područja poljoprivrede i prehrambene industrije, ekonomskih i tehničkih nauka, sa posebnim osvrtom na nauku o organizaciji i upravljanju poduzećima.

— Čitaonica sa preko 200 časopisa

Centar pruža informacije naučno tehničkog karaktera i izdaje Bilten. On prima zahtjeve jugoslavenskih poduzeća i naučno istraživačkih ustanova. Ovaj centar pruža mogućnosti korištenja francuskih tehničkih filmova. Filmovi se pozajmljuju na rok od cca 14 dana.

Ovdje dajemo popis jednog dijela filmova iz poljoprivrede, za koje smatramo da mogu korisno poslužiti našim radnim organizacijama

— Plodno zemljište pored rijeke Dirense

— Prerada vina u Bozelijskoj oblasti

— Izrada šampanjca

— Isušivanje močvara

— Izrada vina u Burgonji

— Gajenje i priređivanje gusaka

— Gusjenice, štetočine na četinarima

— Poljski miševi u ljetnje vrijeme

— Pasterizacija mlijeka

— Izrada sira »Rokfor«

— Prerada vina

— Lov i prerada ribe

— Lov na kitove i njihova prerada

— Život lađara.

Pored ovih filmova, mogu se isti dobiti i iz svih ostalih naučnih i tehničkih grana djelatnosti.

Značajno je spomenuti, da od ovog francuskog centra putem Saveznog, odnosno Republičkih zavoda mogu se pored napred iznesenog, angažirati i francuski eksperti za održavanje predavanja i kolokvijuma koji se odnose na tehničke i ekonomske nauke, odabrane od strane onih grupa, odnosno stručnih, naučnih, poslovnih i sl. institucija, koji predstavljaju najviše interese za republiku, odnosno federaciju.

Uvjereni smo da će radne organizacije koje imaju mogućnosti slušanja sa francuskim jezikom, koristiti i ove vidove međunarodne suradnje naše zemlje sa inozemstvom.

I. Rapajić

OBAVIJEST SURADNICIMA

Pozivamo sve poljoprivredne stručnjake u poljoprivrednim organizacijama, komunama, udruženjima, zadrugama, stanicama, institucijama, školama, fakultetima, industriji i drugdje, da objavljuju rezultate svoga rada (izvorne stručne i naučne radove) u »Agronomskom glasniku«.

Da bi poboljšali sadržaj i olakšali rad uredništvu i štampariji molimo suradnike da paze na slijedeće:

1. Radovi moraju biti sažeti, jezgroviti i jasni, a najpovoljnija veličina je oko 10 stranica pisanih dvostrukim proredom. Rukopisi preko 15 stranica neće se objavljevati.
2. Rukopis treba biti prvi otisak stroja pisan dvostrukim proredom na čvrstom bijelom papiru kancelarijskog formata s najviše 34 reda na stranici i 65 otkucaja u redu i s ivičnom prazninom od 3 cm na lijevoj strani.
3. U lijevom gornjem uglu se piše ime i prezime autora s mjestom i nazivom organizacije gdje radi. Naslov treba biti što kraći — ne veći od 10 riječi.
4. Slike, grafikoni, crteži i tabele moraju se označiti rednim brojem i ispisanim tekstom na poledini, a u članku se naznači mjesto gdje se trebaju nalaziti. Tabele (naročito s mnogo kolona) treba izbjegavati i objasniti ih u tekstu ili grafički. Crteži i grafikoni trebaju biti izrađeni tušem na crtaćem, paus ili fotopapiru, a slike na glanc papiru.
5. Riječi u tekstu koje treba istaći, dovoljno je samo podvući, a kod slaganja će se odabrati najpodesnija slova.
6. Na kraju članka se navodi samo ona literatura koja se citira u članku (autor, naslov i godina objave rada), a ne sve ono što je čitano u vezi sa člankom.
7. Radovi trebaju imati i kratki sadržaj na stranom jeziku (1 do 3 stranice) ili na našem jeziku koji se prevodi na željeni jezik na trošak autora. Tabele i grafikoni trebaju u tom slučaju imati i tekst na stranom jeziku, odnosno dovoljno prostora za unošenje prevoda.
8. Svako eventualno prepisivanje radova ili izrada grafikona vrši se na trošak autora. Honorar se određuje prema vrijednosti rada, a ne prema broju stranica.
9. Uz poslani rad potrebno je poslati broj žiro-računa ili izjavu da u toku godine nije ostvaren prihod koji zahtijeva otvaranje žiro-računa.

Svakom suradniku izvan područja Hrvatske, kao i suradnicima iz drugih struka, osim honorara za objavljeni rad besplatno šaljemo i sve brojeve »Agronomskog glasnika« iz te godine.

Autori važnijih članaka dobivaju besplatno 25 primjeraka separata. Veći broj se posebno naručuje i plaća.

IZDANJA SAVEZA POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA I TEHNIČARA
SR HRVATSKE

SOJA — Proizvodnja, prerada, potrošnja

Grupa autora: Materijali sa Jugoslavenskog savjetovanja o proizvodnji, preradi i potrošnji soje u Poreču 1967. godine. Interesantno djelo o jednoj od važnih poljoprivrednih kultura na 250 stranica, broširan povez, format 17×25 cm.

Cijena novih dinara 30.—

SABRANI RADOVI

Inž. Đorđe Momčilović: Djelo autora, prvoborca tehničke revolucije u poljoprivredi na 250 stranica, broširan povez, format 17×25 cm.

Cijena novih dinara 30.—

ZAPOSLENOST I EKONOMIKA SELJAČKIH GOSPODARSTAVA

Dr Branko Štancel: Specijalno istraživačko djelo na području Like i Gorskog Kotara. Djelo može poslužiti i kao primjer ostalim istraživačima na ostalom Kraškom području. Elegantan broširan povez, opseg 120 stranica, format 17×25 cm.

Cijena novih dinara 20.—

STATISTIČKE METODE PRIMJENJENE U STOČARSTVU

Dr Stana Barić: Specijalno i interesantno djelo na oko 125 stranica, broširan povez, format 17×25 cm.

Cijena novih dinara 20.—

SUVREMENI DRUŠTVENO-EKONOMSKI PROBLEMI RAZVOJA SELA

Grupa autora: Veoma aktualno djelo u broširanom povezu na 160 stranica, formata 17×25 cm, razrađuje najsvremeniju problematiku na selu.

Cijena novih dinara 40.—

SUVREMENA PROIZVODNJA KUKURUZA

Prof. dr J. Gotlin i suradnici: Opsežno djelo o jednoj od osnovnih poljoprivrednih kultura u nas luksuzno opremljeno u poluplatnenom povezu na 740 stranica, format 17×25 cm.

Cijena novih dinara 100.—

PRIRUČNIK ZA SLATKOVODNO RIBARSTVO

Grupa autora: Jedinstveno djelo u poluplatnenom tvrdom povezu, luksuzno opremljeno na 700 stranica, formata 17×25 cm.

Cijena novih dinara 70.—

Narudžbe na Savez poljoprivrednih inženjera i tehničara SRH Zagreb. Uplate primamo na žiro-račun broj 301-8-2295 kod Narodne banke u Zagrebu.

SAVEZ POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA I TEHNIČARA HRVATSKE

Z a g r e b, Berislavićeva 6

Obavijest

Obavještavamo sve naše pretplatnike, čitaoce i ostale poljoprivredne proizvođače da će u našoj nakladi izići

MANDEKIĆEV GOSPODARSKI PRIRUČNIK

za godinu 1969. i to kao godina 43.

Priručnik sadrži gradivo iz sviju grana poljoprivrede, a sadrži posebno poglavlje iz veterinarstva, narodnog zdravlja, pa i neke pravne upute. Priručnik ima i kalendar za 1969. Priručnik se je kroz 42 godine dobro udomio kod mnogih naših poljoprivrednih stručnjaka i proizvođača, jer osim brojnih aktualnih članaka sadrži i veliki broj tabela, uputa i savjeta, koje treba svaki poljoprivredni stručnjak i proizvođač danomice u svojem stručnom radu.

Priručnik je ukusno uvezan u tvrdo platno sa zlatotiskom, džepnog je formata, a obuhvaća 400 stranica.

Cijena je vrlo primjerna — 18 novih dinara

Molimo sve interesente da Savezu upute narudžbenicu. Priručnik napose preporučujemo društvenim gospodarstvima koja rade s kooperantima, jer je to najprikladniji dar za Novu godinu.

Priručnik izlazi početkom mjeseca prosinca o. g.